

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

Polletna naročnina . . . . . L 800
Letna naročnina . . . . . L 1.500
Letna inozemstvo . . . . . L 2.500
Poštno čekovni račun: šte. 24/12410

Leto XI. - Štev. 31

Gorica - četrtek 30. julija 1959 - Trst

Posamezna številka L 30

Edinost Cerkve v encikliki sv. očeta

Edinost Cerkve je svetemu očetu se posebej pri srcu in je tesno združena z njegovim pastoralnim poslanstvom.

Kristus je ustanovil družbo, ki bo morala ohraniti edinstvo do konca sveta: »Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.« Molitev Kristusova do nebeskega Očeta, ki je bila brez dvoma sprejeta in uslišana, je bila: »Da bodo vsi eno, kakor si ti, Oče v meni, in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nama eno.« Ta molitev pa vliva svetemu očetu upanje, da bodo vse te ovce, ki niso iz Kristusovega ovčjaka, občutile željo, da se vanj povrnejo, tako da se bo uresničila beseda božjega Odrašenika, da bo »ena čreda in en pastir.«

VESOLNI CERKVENI ZBOR

V tej želji je sv. oče sklical novi vesoljni cerkveni zbor, katerega se bodo udeležili vsi škofje katoliškega sveta in bodo razpravljali na njem o važnih verskih vprašanjih. Prvi namen novega vesoljnega cerkvenega zbora pa je pospešitev napredka katoliške vere, obnova nravnega življenja krščanskega ljudstva, prilagoditev cerkvene discipline modernim zahtevam časa. Vse to pa bo dajalo vsem, ki so izven Cerkve, čudoviti edinstveni prizor edinstvi in ljubezni in bo tudi za te, ki so izven prave črede, mikaven poziv, da iščejo in skušajo doseči ono edinost, za katero je Jezus Kristus goreče prosil nebeskega Očeta.

Vesela je ugotovitev, da se pri neredkih skupinah ločenih od Apostolskega sedeža prebujajo znak simpatije do vere in katoliške Cerkve ter spoštovanje do Apostolskega sedeža. Tudi oni, ki so ločeni od Cerkve, a se imenujejo kristjane, so sklicali razne posvete in ustanovili v ta namen posebne odbore. Vse to je priča, da tudi oni želijo priti do neke oblike zedinjenja.

EDINOST CERKVE

Brez dvoma je Kristus svoji Cerkvi, ko jo je ustanovil, dal kar najbolj močno edinstvo, ker če tega ne bi dal, si ni možno misliti, da ne bi bilo nič drugega kakor ustanovitev nečesa razpadajočega in v časih spreminjivega, kakor so filozofski sistemi, ki nastajajo, se spreminjajo in izginjajo. Bilo bi tudi v nasprotju z Gospodovo trditvijo, da je pot, resnica in življenje.

Ta edinost, ki ne more biti nekaj nestalnega in minljivega, če manjka drugim verskim skupnostim, prav gotovo ne manjka katoliški Cerkvi, kar more ugotoviti vsakdo, ki opazuje delo Cerkve. Je to edinost v nauku, vladanju, obredih. Ta edinost je taka, da jo morejo videti vsi, jo morejo priznati in ji slediti. Ta edinost je taka, da se v njej morejo združiti vse ovce pod vodstvom enega Pastirja. Tako naj bi se v edini očetovi hiši, postavljeni na temelj Petrov, mogli zbrati kot v edinem božjem kraljestvu vsi narodi sveta, da združeni na zemlji v edinstvi, soglasju ostanejo združeni po smrti v večni blaženosti v nebesih.

TROJNA EDINOST

Papež nato govori o trojni edinstvi: edinstvi vere, edinstvi vodstva in edinstvu v kultu.

Katoliška Cerkve zapoveduje verovati vse, kar je razodeto od Boga, to je vse, kar je v svetem pismu ali katoliški tradiciji, ustni ali pisani, in kar so od apostolskih časov do danes določili in proglasili papeži in zakoniti vesoljni cerkveni zbori. Kadar se je kdo oddaljil od te poti, tega je Cerkve materinsko, a odločno opomnila. Ona ve in poudarja, da je le ona resnica in ni možno priznati resnic, ki bi si nasprotovale.

V Cerkvi je edinost vladanja, kar je razvidno iz tega, da so verniki podložni duhovnikom, duhovniki škofom, škofje pa rimskemu papežu, ki je naslednik Petru, katerega je naš Gospod Jezus Kristus postavil kot temelj in skalo svojih Cerkvi in

kateremu je dal oblast razvezovati in zavezovati na zemlji, potrjevati svoje brate in pasti celotno čredo.

ENAKOST BOGOČASTJA

Nikomur ni neznan, da je Cerkve od apostolskih časov vedno ohranila enotnost bogočastja: delila je sedem svetih zakramentov, darovala sveto daritev, v kateri se Jezus Kristus na nekrvav način, a resnično daruje nebeskemu Očetu in po kateri deli skrivnostne milosti vsemu svetu. Tudi različnost obredov nikakor ne zmanjšuje enotnosti Cerkve.

Nato papež naslovi očetovsko povabilo k edinstvi tako: »Čudovit prizor edinstvi, ki razlikuje katoliško Cerkve od drugih in ki vsem daje tako jasen dokaz edinstvi, njene prošnje in molitve, da bi vsi prešli od Boga enako edinstvu, naj ganejo in zveličavno pretrasejo duše vas, ki ste ločeni od tega Apostolskega sedeža. — Dovolite, da vas imenujem brate in sinove. Dajte nam upati, da se vrnete nazaj, kar z očetovskim čustvom tako želimo. Obrčamo se na vas z isto pastirsko skrbjo in z istimi besedami, s katerimi se je obrnil aleksandrijski škof Teofil do svojih bratov in sinov, ko je žalostni razkol trgal nedeljivo obleko Cerkve: »Posnemajmo, predragi, mi vsi, ki imamo isti nebeski poklic, posnemajmo vsak po svojih močeh Jezusa, vodnika in začetnika našega zveličanja. Objemimo edinstvo, ki dviga duha in ljubezen, ki nas združuje z Bogom, in trdno verujmo v božje skrivnosti! Bežite pred vsakim razdorom, ogibajte se nesloge, podpirajte se v medsebojni ljubezni, poslušajte besede Kristusovo: »Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, če se ljubite med seboj.«

Sv. oče se s toplo prisrčnostjo obrača do ločenih bratov in kličje z besedami sv. Avguština: »Hočejo ali ne, naši bratje so. Sele tedaj bodo prenehali biti naši bratje, ko bodo prenehali moliti: Oče naš.« »Ljubimo Gospoda, našega Boga, ljubimo njegovo Cerkve: prvega kot očeta, drugo kot mater; prvega kot Gospoda, drugo kot njegovo dekle, ker smo sinovi njegove deklet. Ta zakon pa ima veliko svojo zvezo in veljavo v veliki ljubezni; nihče ne more žaliti enega in najti dobrohotnost drugega. Kaj ti pomaga, da ne bo žaljen Oče, če pa ta kaznuje žalitve, ki jih trpi mati? Zato, predragi, ostanimo tesno zedinjeni z Bogom Očetom in z materjo Cerkvijo!«

V nadaljnjem papež poudarja, kako dvlga vroče molitve k Bogu, ker je njegovo poslanstvo tudi v tem, da varuje edinstvo Cerkve, napredek Kristusove črede in njegovega kraljestva. K vztrajni molitvi k Bogu, ki je delavec nebeskega razsvetljenja in vseh dobrot, poziva sv. oče tudi druge svoje brate in sinove v Kristusu. Uspeh bodočega cerkvenega zbora je bolj kot od človeških moči odvisen od gorečih molitev. K tej molitvi pa svetel oče vabi tudi one, ki niso iz te staje, da dajo Bogu potrebno čast in iskreno skrbje biti pokorni njegovim zapovedim. — To upanje naj poveča in ga krona Kristusova duhovniška molitev: »Sveti Oče, ohrani jih v svojem imenu, katere si mi dal, da bodo eno kakor midva. Posveti jih z resnico: tvoja beseda je resnica. A ne prosim samo zanje, ampak tudi za tiste, ki bodo po njih besedi v me verovall... da bodo vsi popolnoma eno.«

Zato je treba klicati na pomoč brezmadežno Srce Marijino, da pomaga vsem ločenim bratom k edinstvi in bratstvu.

Kat. delavsko gibanje na Holandskem

Kat. delavsko gibanje na Holandskem je lansko leto v celoti ali delno podpiralo 1348 bogoslovcev, predvsem delavskih sinov, ki bi se radi posvetili duhovniškemu poklicu. Katol. delavsko gibanje v Holandiji ima 40.000 članov in si predvsem prizadeva za duhovno, moralno in kulturno vzgojo delavcev, šele nato se bori za njihove delavske pravice.

Richard Nixon v Sovjetski zvezi

Najvažnejši politični dogodek v tem tednu je brez dvoma potovanje ameriškega podpredsednika Nixona v SZ. Pred kakim mesecem ne bi nihče mislil, da bi to sploh bilo mogoče. Čas je bil, da državni poglavarji obeh tabarov malo opustijo brezkončne in skoro vedno brezuspešne konference ter iščejo za pogajanje uspešnejšo pot v medsebojnih obiskih, ki navadno doprinejajo konkretne sadove. Svet si želi miru in zmanjšanje politične napetosti. Zato gleda na srečanje ameriškega podpredsednika s sovjetskimi poglavarji z upanjem na okrepitev miru in varnosti.

PRIHOD V MOSKVO

Nixon je dospel v Moskvo pretekli četrtek. Na moskovskem letališču ga je sprejel sovjetski podpredsednik Kozlov, ki je bil pred kratkim na podobnem potovanju v ZDA. V pozdravnih govorih sta oba podpredsednika govorila o miru in prijateljstvu. Nixon je med drugim dejal: »Veselim se za možnost, ki mi je dana, da lahko pomagam k boljшему razumevanju med našima narodoma in z nestrpnostjo pričakujem, da se s srečam s Hruščevom. Mislim, da je vaša razstava v Ameriki in naša tu v Moskvi zelo koristna za medsebojno spoznanje. Soglašamo z vašim pregovorom: Bolje enkrat videti, kakor stokrat slišati.«

V istem času, ko se je Nixon tako izražal, je Hruščev na nemem zborovanju ostro kritiziral Eisenhowerja, češ da je ravno ob potovanju Nixona v SZ dovolil, da se v ZDA vrši »teden za zasužnjene narode«. Ob koncu pa je s pozivom dodal: »Naj le pride Nixon in si ogleda narod v suženjstvu.«

ZIVAHNI RAZGOVOR NA AMERIŠKI RAZSTAVI

Naslednji dan je Nixon, v spremstvu Hruščeva, slovesno otvoril ameriško razstavo v Moskvi. Ob tej priliki je Hruščevu izročil Eisenhowerjevo poslanico, v kateri ta izraža željo, da bi obiskal SZ in se prepričal o uspehih sovjetskega ljudstva. Na to je Hruščev odgovoril, da bi takega obiska bil zelo vesel.

Pri ogledovanju ameriškega stanovanja se je med državnikoma vnel zelo živahen razgovor, kot je razvidno iz nekaj stenografskih posnetkov:

H.: Vi Amerikanci mislite, da bo naše ljudstvo ostalo presenečeno. Ni tako. Imamo že takih stvari v naših novih stanovanjih...

N.: Nočemo nobenega presenečiti. Hočemo samo pokazati našo razliko. Svet potrebuje svobodne izmenjave idej. Moramo imeti zaupanje v ljudstvo, ga pustiti svobodnega, da si izbere.

H.: (potrdi, toda molči).

N.: Ne smemo trditi, eden proti drugemu, da je naš sistem edini. Moramo govoriti, toda ne s stališča premoči ali manjvrednosti, ampak s stališča medsebojnega spoštovanja. Ali ni bolje, da govorimo o pralnih strojih kot o raketah?

H.: Da, toda vaši generali pravijo, da so tako močni, da nas lahko uničijo.

N.: Vi ste močni, ampak tudi mi smo močni. V nekaterih stvarih ste vi močnejši, v drugih pa mi. Oboji smo močni: ne samo

v orožju, ampak tudi po duhu in volji.

N.: Za rešitev sporov med prijatelji je treba sedeti k mizi in govoriti. Bil bi hud pogrešek in težak udarec za mir dovoliti neuspeh ženevske konference.

H.: To je prav naše stališče.

N.: Mislite, da se bo v Ženevi lahko rešilo nemško vprašanje?

H.: Če bi ne mislili tako, bi se ne podvrgli stroškom, ki jih zahteva tamkajšnja prisotnost naše-ga zunanjega ministra.

N.: Upajmo, da bo Ženeva imela uspeh.

H.: Ni odvisno od mene.

N.: Za sporazum je treba biti v dveh. Eden ne more imeti vse prav.

Pred otvoritvijo razstave je Nixon v notranjih urah obiskal med drugim tudi glavni prodajalni trg. Tu se je prosto razgovarjal s prodajalci. Izvedel je, da se cene, postavljene od kolhoznihi kmetov, svobodno določajo.

POLITIČNI RAZGOVORI

Svojo prvo nedeljo v SZ je Nixon preživel kot gost v Hruščevu vili blizu Moskve. O dolgih razgovorih ne moremo nič točnega povedati. Radio Moskva jih je označil kot »odkrite in zelo živahne«.

OBISK

V LENINGRADU IN V SIBIRIJI

V ponedeljek se je po končanih razgovorih s Hruščevom Nixon

podal v spremstvu Kozlova na obisk v Leningrad. Tu je v pozdravnem govoru pohvalil mestno prebivalstvo, ki je že dalo dokaze velikega junaštva in hrabrosti. Obiskal je med drugim tudi tovarno turbin, kjer mu je neki delavec dejal: »Naša naroda bi morala sodelovati.« — »Gotovo,« mu je odgovoril Nixon, »ne bi smeli samo tekmovali, marveč tudi sodelovati. Samo v okviru miru moramo tekmovali.«

Nato je Nixon obiskal tudi leningrajske ladjedelnice. Tu si je ogledal sovjetski atomski ledolomilec »Lenin«, pred katerim je rekel, da je atomski ledolomilec simbol resnih namenov sovjetskega in ameriškega naroda, da se atomsko energijo izkorišča v milorjubne namene.

V torek je ameriški podpredsednik odpotoval v Sibirijo, kjer si je ogledal Novosibirsk in še tri druga mesta. Odtod se bo 31. t. m. vrnil v Moskvo. Prihodnjo nedeljo 2. avgusta bo Nixon, na vabilo poljskega predsednika Zavadskega odpotoval u dvodnevi obisk v Varšavo.

Preden se vrne v Ameriko, se bo morda Nixon ustavil v zahodnem Berlinu in v Ženevi, če se bo v tej zaključni dobi ženevske konference pojavilo kako upanje, da se lahko rešijo še obstoječa nesoglasja v pogajanjih zunanjih ministrov o berlinskem vprašanju in nemški združitvi.

Milazzo predsednik sicilske dežele

Voditelj krščanskosocialcev Silvio Milazzo je bil s 45 glasovi proti 43 za demokristjana Lo Magra spet izvoljen za predsednika sicilske deželne vlade. Tako se je z nekoliko predvidenimi uspehi zaključila dolgotrajna in trda bitka za predsedništvo sicilske vlade.

Kot znano, so se volitve v deželni zbornici vršile dvakrat brezuspešno, in sicer 21. in 27. t. m. in šele predvčerajšnjim, t. j. 28. t. m., je bil ponovno potrjen za predsednika poslanec Milazzo, ki je bil izvoljen s pomočjo socialkomunističnih glasov.

O tej sicilski zadevi in o notranjem političnem položaju v Italiji bomo prihodnjic obširneje pisali. Zaenkrat lahko rečemo, da bi lahko izid v sicilski zbornici bil drugačen, če bi se mogla Milazzo in KD povezati. Sicilijanski demokristjani so tak sporazum prepredčili, ker so se raje povezali s fašistovski desnico in izključili Milazzo iz svoje vladne formule, češ da so povezani s socialkomunisti.

Vsodržavni tajnik KD Moro je v pravilnem tolmačenju De Gasperijeve politike tako nedosledno povežavo s skrajno desnico obsopal in skušal rešiti ugled večinske stranke. Toda zaenkrat izgleda, da njegovi nasveti in opomini niso bili sprejeti.

Tito v Brdih

Jugoslovanski predsednik Tito je s soprogo Jovanko in Miho Marinkom obiskal preteklo nedeljo goriška Brda in Vipavsko dolino. Povsod ga je baje prebivalstvo pristrčno sprejemalo in pozdravljalo.

Po razgovoru s političnimi in gospodarskimi zastopniki tega okraja si je predsednik s soprogo

v spremstvu kmetijskih strokovnjakov dobrovske vinarske zadruge ogledal moderno vinsko klet na Dobrovem. Gostje so si nato ogledali še vinograde in sadovnjake v Vipolžah, kjer so predsednika in njegovo spremstvo počastili s sadjem in domačim vinom. Iz Brd je predsednik Tito odpotoval skozi Novo Gorico v Vipavsko dolino.

Bog ve, če se je predsednik Tito, ob dobri kapljici briškega in vipavskega, v resnici spomnil na obdavčene kmete in jih preprosto vprašal — kakor ameriški podpredsednik Nixon v Moskvi — ali so res zadovoljni z zadrugami? ali res soddločajo pri določanju cen vina? Dobro vino po ljudski ceni 26-31 din je res mikavno. Samo škoda, da človek ne živi od samega vina...

Zapadna Nemčija in Vzhod

Hamburški dnevnik »Die Welt« poroča, da namerava Zah. Nemčija skleniti nenapadalni pakt s Poljsko in Češkoslovaško. Novica je mnoge presenetila. Znano je stališče Adenauerja, ki se je v zunanji politiki vedno držal tako zvane Hallsteinove doktrine, po kateri naj Zah. Nemčija prekine vsak stik z državami, ki priznavajo Vzh. Nemčijo. Hollstein je svoj čas zahteval, da se prekinejo diplomatski stiki z Jugoslavijo, ker je ta priznala pankovsko vlado.

Novica vsekakor ni bila še uradno potrjena, čeprav izgleda, da je ta predlog prišel prav iz strani Adenauerja in von Brentana. Ta politična novost bo lahko prinesla kako zboljšanje vzdušja na ženevski konferenci.

NAŠ TEDEN V CERKVI

2.8. nedelja, 11. pob.: Porcijunkula; sv. Alfonz Ligv., šk., spoz.
3.8. ponedeljek: sv. Lidija, vd.
4.8. torek: sv. Dominik, spozn.; sv. Perpetua, vd.
5.8. sreda: Marija Snežna
6.8. četrtek Gospodovo spremenjenje
7.8. petek: sv. Kajetan, spozn.
8.8. sobota (prva): sv. Marin, m.

*
GOSPODOVO SPREMENJENJE. Jezus Kristus je zakrival svoje božanstvo. Delal je čudeže, potem so spoznali, da je Bog.

11. nedelja po binkoštih

Današnja sv. maša nas vzpodbuja k zaupanju v božjo dobrotljivost in pomoč k zvestobi do evangelija, po katerem se zveličamo. To dvojje nam je silno potrebno: božja dobrota in evangelij (življenje po sv. evangeliju). Če ljubi Bog ne bo z nami dober, potem bomo vedno na tleh; in če se mi ne bomo držali evangelija, bomo za vedno pogubljeni. Prosimo Stvarnika, naj nam bo milostljiv in naj pomaga v vseh naših potrebah! Hkrati pa živimo po evangeliju, da se zveličamo in da bomo srečni! Nobena knjiga ni tako lepa in visoka in noben nauk ni tako dragocen, življenjski, važen in potreben kakor sv. evangelij. Ljubimo to knjigo in ljubimo ta nauk! Ljubimo toliko bolj, ker je to božja knjiga in božji nauk, ki nas vodi v pravo srečo.

Vstopni spev, ki je kot vsebinski uvod v sv. mašo, poudarja in pribija resnico o dejanskem bivanju in pričujočnosti nevidnega Boga. Bog zares biva in je resnično pričujoč, pričujoč v nebesih in pričujoč na zemlji, zlasti v cerkvi, kjer združuje svoje vernike. Tam sprejema naše molitve in poslušna naše prošnje. On daje moč in jakost vernim ljudem. On nas tudi ščiti in brani pred hudim. »Naj vstane Bog, kliče v našem imenu psalmist, in razkrope naj se njegovi sovražniki; in kateri ga črtijo, naj beže izpred njegovega obličja!« — Prosimo Gospoda, da zatre hudobijo v ljudeh in v svetu, da odstrani in prepreči vsakršno zlo, da nas brani pred našimi sovražniki, da spreobrne vse grešnike in da zboljša ljudi! Če bi bili ljudje boljši in manj hudobni, če bi bil svet bolj božji, bolj človeški in bolj krščanski, potem bi bilo življenje veliko boljše. Veliko gorja bi izostalo. Trudimo se za dobroto! Bodimo dobri in plemeniti po Jezusovem zgledu!

Prošnja prosi Boga, da razlije nad nas svoje usmiljenje, da nam odpusti naše grehe, da usliši naše prošnje in izpolni naše želje. Boga je treba vedno znova in ponizno prositi. Kdor prosi, ta prejme. Kdor ne prosi, tak ne prejme.

Berilo (iz lista sv. apostola Pavla Korinčanom) nas spominja na dolžno zvestobo do Kristusovega evangelija, ki je za nas edina pot do nebes. Če hočemo biti srečni in če želimo priti v nebesa, tedaj moramo živeti po sv. evangeliju. Kdor tega ne mara, tak bo pogubljen. Vsem nasprotnikom evangelija so namreč nebeska vrata za vedno zaprta. Zatorej ostanimozvesti Jezusovemu evangeliju in živimo po njem! Ta evangelij je ustvaril Bog, zapisali so ga evangelisti in razširili sv. apostoli s svojimi pomočniki in nasledniki. Berimo radi sv. pismo in premišljujmo radi božji nauk! Uredimo po njem naše življenje! Evangelij je nauk kršč. svetosti in večne sreče. To je knjiga, kjer ni zmote, in to je pot, ki nikdar ne zavede. To je prava luč in kažipot človeškega življenja. To je knjiga božje in najvišje modrosti. Poskrbimo, da bomo še mi polni utehe mogli ponoviti lepe besede velikega in ponižnega sv. Pavla: po božji milosti sem to, kar sem, in njegova milost do mene ni bila prazna. Po božji milosti živim. Po božji milosti sem človek. Po božji milosti sem kristjan. Po božji milosti sem božji otrok (sin, hči), zdrav, na poti v nebesa; morda duhovnik ali redovnica; morda oče ali mati itd. Vse do-

Svoje veličastvo je pa nekoliko razkril na gori Tabor trem apostolom: Petru, Jakobu in Janezu. Pravimo: pred njimi se je spremenil. Obličje je bilo svetlo kot sonce, oblačilo belo kot sneg. Obenem je navdal apostole z nedopovedljivo tolažbo, tako da je apostol Peter kar predlagal, naj ostanejo na gori stalno. —

Jezus je te tri apostole hotel s to prikaznijo utrditi — za čas, ko ga bodo v trpljenju gledali vsega ponižanega.

Ko dobiš duhovno tolažbo, se utruj v zvestobi Bogu — bliža se čas poskušnje.

brote so božji dar. Vse, kar je dobrega v nas, je dar božje milosti. Pazimo, da božja milost ne ostane prazna in neizrabljena, nerodovna in brez sadov, ampak da bo skrbno uporabljena, izrabljena in polna svetih sadov.

Evangelij opisuje čudežno ozdravljenje gluhanemega bolnika. Zgodba budi našo vero v Jezusovo vsemočnost, usmiljenje in dobroto. Prosimo Zveličarja, da še nam pomaga v naših potrebah! Bodimo mu venomer hvaležni za prejete darove — izraz Njegove ljubezni — in posnemajmo še mi Njegovo trajno dobroto! Bodimo dobri in plemeniti z ljudmi, posebno s potrebnimi! Bodimo odprti za Boga in za ljudi, v prvi vrsti za Boga! Živimo in delajmo za Boga in tudi za ljudi! Ne bodimo zaprti, leni, duhovno mrtvi in sebični!

P. Leopold Mandić na poti k beatifikaciji

Spodobi se, da se spomnimo 17. obletnice smrti božjega služabnika patra Leopolda Mandića, kapucina iz Hercegovnega v Dalmaciji. Rodil se je 12. maja 1866 in umrl v Padovi 30. julija 1942 v duhu svetosti.

Zeljele postati misijonar slovanskih narodov, da jih pripelje nazaj v naročje svete katedre Cerkev. S Kristusom je vdihoval: »Bodi en hlev in en pastir!«

Zato je postal redovnik in se predal življenju, polnemu žrtvovanja. Prepotoval je to svojo življenjsko pot, ne da bi za trenutek omahnil ali odstopil. Odpovedati se je pa moral želji, da bi med svojci deloval kot apostol, ker je božja Previdnost določila drugače. Ostati je moral v Padovi. Posvetil je vse svoje sile v reševanju duš v spovednici in se daroval za druge kot svetovalec, tolažnik in delavec božjega usmiljenja. Celih dolgih 40 let je dnevno po deset ur in še več predsedel v tisti majhni celici, kjer so našli dušni mir vsi, ki so mu razkrili svoje dušne rane.

Med ljudmi ni delal razlike. Vse je ljubil, vse blagoslavljil. V vseh je gledal žarek božje ljubezni in dobrote. Najbolj odmaknjeni od Boga so bili najbližji njegovemu blagemu srcu. Vedel je, da so ti najbolj potrebni razsvetljenja in tolažbe.

Kako veliko je zanimanje po svetu za božjega služabnika patra Leopolda po njegovi smrti, nam pričajo na njegovo priprošnjo prejete milosti in prevodi njegovega življenjepisa. Za časa življenja ni mogel v misijone, kamor ga je vlekel srce. Tembolj učinkovito misijonari sedaj po smrti, že celih 17 let, saj ga že pozna skoraj celi svet in se mu priporočajo verniki v svojih dušnih in telesnih stiskah. Življenjepis je bil do sedaj preveden iz italijanskega originala v angleški, arabski, danski, francoski, hrvaški, nemški, malajalamski, malteški, madžarski, portugalski, španski in slovenski jezik.

Dne 16. januarja 1946 je padovanska škofijska kurija otvorila informativni po-

Lep uspeh romanja v Einsiedeln

NA POT

Za nami je deseto vsakoletno romanje k pomembnejšim svetiščem, zlasti Marijnim, ki jih prirejajo duhovniki na Tržaškem. Posebni odbor, kateremu stoji kar stalno na čelu dolinski g. župnik Fr. Štuhc, izbira privlačne točke in organizira vse potrebno. Že lani na poti iz Lurda je padlo vprašanje, kam pa drugo leto? Nihče še ni nič dokončnega odločil, vendar pa je na tihem padel predlog, k Mariji v Einsiedeln v Švici! In res, to je obdržalo. Po več mesecih duhovnih priprav, zlasti pa tehničnih, se je v petek 24. julija ob 21.15 vlak pomaknil na pot.

Posebni vlak sedmih velikih vozov je uro pred odhodom bil na mestu pripravljen, da sprejme slovenske romarje na dolgo pot. Znana je slovenska točnost, ki tudi tokrat ni odpovedala. Velika množica ljudi, starih in mladih, preprostih in izobraženih, je spremila romanje na postajo. Človek bi se bil kar prestrašil: kaj, ali mislijo vsi na pot? Vsak romar je prišel v dvojnem spremstvu k vlakom. Točni organizaciji se imamo zahvaliti, da je šlo vse gladko. Vsak romar je že par dni prej prejel posebno romarsko knjižico z vsemi navodili za na pot. Knjižica je bila pravi kažipot. Vsak romar je tako že par dni prej vedel, v katerem železniškem vozu in celo v katerem kupeju je njegovo mesto. Prav tako je vedel za svoje sosedu v kupeju in za vse romarje, kako so porazdeljeni po vlakom. Romarji so vstopili, svojci so ostali ob vlakom. Koliko naročil mladim in starim, tistim, ki potu-

jejo in onim, ki ostanejo pri domačih ognjiščih in bodo čuvali dom. V imenu prevzvišenega g. škofa je prihlet pozdravit odhod romarjev, prijazno nasmejani, stolni prošt g. Salvadori, ki je osebni poznanec mnogih romarjev in bi bil najraje prisedel in šel na pot.

Točno ob 21.15 je vlak potegnil. Veseli »zbogom«, »na svidenje«, »srečno pot«, »srečno vrnitev« in mahanje so bili zadnji vzkliki. Pa ne samo na postaji v Trstu, tudi v Rojanu in v Barkovljah so nas pozdravljali z robci in lučmi. V Nabrežini in v Tržiču še kratek postanek, kjer so se še pridružili Nabrežinci, Mavhinjci, Goričani in drugi. Tako smo bili vsi. Vseh nas je bilo 431.

PROTI CILJU

Vlak je drvel naglo dalje in dalje. Ker je bil ves vlak mikrofonsko povezan, je sledilo nekaj navodil, večerna molitev, nekaj nabožnih in narodnih pesmi, obiskov in pozdravov starih znancev. Polagoma pa je noč zazibala vse v sladki sen. Prvi potniki so se začeli prebujati v Milanu in zapirati okna, ker je bilo precej hladno.

Prvi postanek je bil v Aroni ob sedmih zjutraj. Tu smo se ustavili dobri dve uri in opravili prvo pobožnost, oddih in zajuterk ter si ogledali bližnjo okolico, zlasti kraj, ki je posvečen sv. Karlu Boromejskemu. Prijazni sprejem župnika in njegove nagovor je vse romarje presenetil. »...Ne razumem vašega jezika, razumel pa sem vašo molitev, vašo pesem, vašo pobožnost... in to nas veže v eno samo veliko družino...« Besede tolažbe in globoke vere, ki morejo privreti camo iz velike duše! Naprej proti cilju! Proti meji v Domodossoli je bilo vse pri oknih. Jezerska gladina, čiste in umite gore in zelenje nas je veselo pozdravljalo. Kratek postanek na meji, pregled dokumentov in že smo v Švici. Vlak je pridobil na hitrosti. Drzno speljana železnica, nešteti tuneli, prijazne vasi, strme gore z večnim snegom, to so bili naši spremljevalci na poti po Švici. Prvi večji postanek smo napravili v Bernu okoli polдне. Ura odidha, hladilno pivo, sladolep, kak spominček, prvi pozdravi, pa zopet naprej do Luzerna. Luzern, menda najlepše mesto Švice, je napravilo na naše ljudi lep vtis. Skupno kosilo, prijazna postrežba, kratek obisk po mestu, nekateri celo na kopanje, drugi na čolne, oddih, prvo zapravljanje frankov, okus čokolade, to je bilo naše srečanje z Luzernom. Tukaj so se nam pridružili naši prvi sorojaki, ki žive v Švici. Imensko sem dolzan omeniti Dr. Sušterja, ki je postal naš dragoceni mentor-kažipot, tolmač in požrtvovalni romar. Zopet na pot, na zadnji kos poti proti cilju. Dr. Sušter je stopil v naš priročni

avditorij in začel razlagati pot, po kateri smo se vozili. Tako nam je čas hitro minil in ob sedmih zvečer in nekaj minut smo bili na cilju.

EINSIEDELN

Vlak se ustavi. Romarjem prihiti naproti prijazni benediktinec p. Krizostom. Pred postajo nas čakajo vodiči k posameznim hotelom, kjer smo našli za dve noči in en dan drugi dom. Predno smo se razvrstili je domača godba udarila pozdravno koračnico in radovedni Einsiedelnčani so nam prijazno in nasmejano zaploskali v pozdrav in voščili: dobrodošli.

Po oddihu v hotelih in okusni večerji je sledil prvi pozdrav Materi božji v Einsiedeln. Veličastvo svetišče v bogatem baročnem slogu napravi na vsakogar silen vtis. Izredna pobožnost, resnost, snaga, točnost in red so posebnost Einsiedelna. Bili smo tisti večer edina večja romarska skupnost. Pozdrav pri Mariji je bil prisrčen, kot je prisrčno le srečanje z materjo, h kateri smo po dolgi poti prišli. Pater Krizostom, kateremu je poverjena skrb za romarje, nas je pozdravil v nemščini tako toпло, da je vsakdo, tudi če ni razumel jezika, spoznal, da smo dobrodošli. Jezus in Marija sta dve imeni, ki zvenita po nemško in po naše enako, ob teh dveh imenih smo v nemškem Einsiedelnu postali vsi domači. Pozna je že bila ura, a romarjem se ni mudilo k počitku, čeprav je imel vsakdo za sabo skoraj neprespavano ali vsaj neugodno noč in dolgo vožnjo. Kmalu po deseti uri so se utmle poslednje luči in trudne oči so zasanjale. Sanje so nas nosile po neznanem svetu.

Pozdravilo nas je veselo jutro, polno svežine, sonca, zelenja in prijaznih zvonov Marijinega svetišča. Ob šesti uri je bila pri glavnem oltarju romarska sv. maša, ki jo je daroval openski g. dekan msgr. Silvani. V vznešenih besedah pa je zapel slavo Materi božji goriški duhovnik g. Mazora. Skupna molitev, petje in zasebne prošnje so se vrstile pred Marijnim oltarjem. Skupna pobožnost je končana. Romarji so se zgrnili k Marijnemu oltarju, kjer so naši duhovniki opravljali svete maše in romarji polagali pred Marijo svoje zasebne prošnje in zahvale.

V nedeljo popoldne so romarji počivali, šli na sprehod po prijaznem gozdiču, k jezeru ali pa celo v oddaljeni Zürich. Zvečer pa smo se zopet vsi našli v cerkvi s prižiganimi svečami. Dr. Sušter je v svoji goreči pridigi govoril o simbolu luči, ki naj v nas nikdar ne ugasne. Pred veliko gorečo svečo, našim vidnim darom Mariji v Einsiedelnu, smo prižgali svoje svečke in se razvrstili v mogočno procesijo in zapeli Marijine litanije. Bil je prvi mrak. Ves Einsiedeln je prisluhnil naši molitvi in naši pesmi. Po končani procesiji so romarji v veliki gruči pred cerkvi zapeli še nekaj narodnih. V ponedeljek zjutraj je bila zadnja skupna pobožnost že ob šestih, nato še nešteto zasebnih prošenj k Mariji, slovo in zopet na pot.

Skromen je ta opis in pust. A ta je namenjen le onim, ki niso bili z nami. Kdor pa je bil na romanju, ta opisa ne potrebuje, ker je sam doživel prelepe trenutke.

O ZDAJ GREMO...

Treba je bilo nazaj domov. Vlak nas je potegnil po drugi, bližnji poti proti domu. Skozi drzni prehod Sv. Gottharda smo prišli v italijansko Švico, kjer smo se ustavili v Luganu, kosili, si ogledali letoviško mesto, se ohladili v svežem jezeru, nato pa zopet na pot. V Chiassu nagel pregled in že drvimmo dalje. Vročina postaja vedno hujša. Toda ko stopimo v ravnino se sonce že poslavlja za gore in tako je naša pot proti domu lažja. Romanje je končano. Vodstvo se zahvali udeležencem, openski dekan nas navdušeno povabi na Općine na drugo septembrsko nedeljo, a iz radijskega premočnega avditorija se vrste koncert za koncertom. Pravo pevsko tekmovanje. Ali je boljši Rojan ali Sveti Ivan? Težko uganiti. No, pa še priznana goriška solistka zapoje par samospévov. Sedaj pa presodi, izmučeni popotnik, in se odloči, kdo je najlepše zapel! Vsi so lepo zapeli, saj so se potrudili za nas, da so nam tako krajšali dolgo pot.

Točno po napovedanem času je vlak zapeljal na tržaško postajo. Prej pa smo se že poslovili od Goričanov, Nabrežincev, Mavhinjcev in drugih. Na veselo svidenje drugo leto je bil pozdrav! Na tržaški postaji pa zopet množica, kot pri odhodu.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Msgr. dr. M. Toroš - zlatomašnik

Dne 20. julija, kmalu po osmi uri se je prelevilo raz mirinski Grad nenavadno slovesno pritrkavanje. Ljudje po okoliških vaseh so bili še polni prazničnih vtisov od prejšnjega dne, ko je njihov 13. rojak izmed še živečih duhovnikov iz mirenske župnije zapel novo mašo. Pa kmalu se je razvedelo, kaj to mehko pritrkavanje danes pomeni. Presviti ljubitelj dr. Michael Toroš si je izvolil svetišče žalostne Materu božje, da v njem opravi svojijo tiho zlato mašo in se zahvali Mariji, da ga je materinsko spremljala na vsej poti svečenstva: dolgih 50 let. Novo mašo je opravil na Brezjah, zlato mašo pa na mirenskem Gradu. Marijinemu varstvu je izročil sebe in svoj narod, za katerega je sprejel duhovniško poslanstvo. — Gospod superior Lojze Trontelj je takoj poklical iz vasi še nekatere duhovnike-Mirence, ki se še niso vrnili v svoje župnije, prišel je tudi mirenski gospod dekan Oskar Pahor. In presviti je bil že obdan od dragih duhovnikov, da bi mu asistrali pri jubilejni slovesnosti, čeprav ni bilo nič oznanjeno in organizirano. Tudi precej ljudi se je zbralo. In vsem tem je presviti podelil papeški blagoslov po posebnem pooblaščenju sv. očeta za to priliko.

Komaj je presviti opravil svojijo tiho pobožnost, je prišel po naključju še en jubilent, beneški duhovnik g. Hvalica iz Dolenjega Barnasa pri Cedadu. Po svoji opravljeni jubilejni maši je pozdravil predvsem presvitlega in mu čestital ter sebi in njemu namignil, da že lahko iz dna srca s starečkom Simeonom zmolita svoj »nunc dimittis, Domine, servum tuum in pace«. Nato pa je vsem navzočim povedal nekaj tako vznesenega in toplega

iz Beneške Slovenije, da je vse navzoče duhovnike in vernike navdušil; v svojem beneško-slovenskem narečju je pritegnil nase vse navzoče.

Po vseh skromnih slovesnostih je g. superior povabil oba jubilanta in vse duhovnike-goste ter novomašnika, ki pripada njihovi kongregaciji lazaristov, v misijonsko hišo, kjer je v svoji gostoljubnosti pripravil zajtrk ter zakusko. A g. Hvalica je povedal še marsikatero zanimivost iz razmer beneških Slovencev ter je v svoji vedrosti in šegavosti dakazal, kako je duhovniški idealizem ne glede na pokrajino in okolje neutrudljiv in se ne postara pri nobenem duhovniku, ki preživlja svoje jubileje ves za svoje ljudstvo in zvest Kristusom in njegovi Cerkvi.

Evharistični kongres v Franciji

Na prvo nedeljo v letošnjem juliju so francoski katolici obhajali svoj 17. narodni evharistični kongres. Glavna ideja kongresa je bila »Evharistija in duhovništvo«; kongres pa se je vršil v Arsu, župniji »svetega arškega župnika«, čigar 100-letnico smrti bomo v kratkem obhajali in jo bo sv. oče sam slovesno otvoril. V nagovoru udeležencem je papež močno priporočal molitev za duhovniške poklice, še več pa delo po družinah, kjer se vzbujajo prvi znaki poklica. Opozoril je na sv. Janeza Vianēja, kako sv. Rešnje Telo oblikuje in ogreva srca za notranje življenje in vneto apostolsko delo.

Jugoslovanski begunci v Franciji

V juniju številk francoskega mesečnika »Messages du Secours Catholique« prinaša voditelj slovenske katoliške misije v Parizu č. g. Nace Cretnik zanimiv članek pod naslovom »Mon frère l'étranger - Les réfugiés yougoslaves«. Ker je članek poučen in osvetljuje razmere jugoslovanskih, zlasti slovenskih beguncev v Franciji ter probleme jugoslovanskih beguncev na splošno, objavljamo tu v izveščku glavne misli.

Skupno je danes v Franciji več kakor 1000 jugoslovanskih beguncev, takih, ki so prišli sem bodisi direktno iz Jugoslavije, bodisi iz taborišč v Italiji ali Avstriji. Begunci v pravem pomenu besede so zelo številni predvsem v pariškem okolju, kjer jih je več tisoč, dalje v Marseille-u, Lyonu, v mestu Lilla, v Lorrainu. Precejšnje število jih je v Nici, kjer se skriva večina onih, ki pribežijo v Francijo iz Italije. Tudi Alzacija ima precej jugoslovanskih beguncev. V ostalem je veliko število beguncev raztresenih po vseh predelih Francije, kar zelo otežuje stike duhovniki, stike, ki so nujno potrebni za ohranitev človeškega ravnesja, ki predpostavlja povezavo z duhovno in kulturno dediščino rodnih domovine.

Francija je med onimi državami, ki jih sprejemajo jugoslovanske begunce. Ti se potem uveljavljajo kot delavci in v Franciji zelo upoštevajo. Velika večina (95%) teh beguncev je mladih. Težak problem je zanje poroka, za katero morajo najprej doseči begunsko karto, kar je navadno zelo počasno. Druga težava je neznanje jezika. Francija je ona evropska država, ki izvaja Zenevsko konvencijo o begunskih v širšem smislu.

Med pomočmi je najbolj uspešna ona, ki jo nudi Secours Catholique (katoliška pomoč), ter ona, ki jo nudijo redovniki Janeza od Boga v Nici.

Nato imamo narodne organizacije, ki delujejo za pomoč beguncem. Te organizacije imajo velike težave zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ter raznolikosti položaja. To se pozna še posebno pri jugoslovanskih begunskih, saj sestavljajo jugoslovansko emigracijo Slovenci, Hrvatje in Srbi. Tako obstojajo pod glavnim vodstvom msgr. Ruppja, državnega direktorja emigracije, slovenska in hrvatska katoliška misija v Parizu, jugoslovanska misija v Mozeli (Moselle) in v Pas-de-la-loise. Nič podobnega se ni moglo ustavi zaenkrat za ostala področja. Edine materialne podpore, ki jih prejema pariška misija, so one od NCWC ter belgijskih katoličanov.

Treba si je nato ogledati bolj na splošno položaj jugoslovanskih beguncev ter prebrati vzroke, zakaj ti beže iz domovine. Komunistični režim v Jugoslaviji se strogo drži svojih načel ter zatira vsak izraz človeške svobode tako politične kot verske. Poleg tega so jugoslovanski komunisti privedli državo do takega stanja, da mladina čestokrat ne najde več pogledov bodočnosti, saj je vsako napredovanje držano samo pobornikom »novega razuma« in vsak, kdor ni komunist, je obsojen, da ostane v manjvrednem socialnem položaju. Tako stanje pojasnjuje, zakaj se toliko mladih ljudi vsako leto odloči za beg iz domovine. »Povpraševati mladega človeka, zakaj je zapustil domovino, pomeni samo pozabljati na psihologijo mladine, ki je po eni strani že iz proizvod marksističnega totalitarizma.« Tako je razlikovanje v ekonomsko in politične begunce, kar izvajajo po nekaterih državah, samo dejanje, ki tem deželah dela časti. A tudi če bi mladina bežala iz gospodarskih razlogov, bi to pome-

nilo nezmožnost režima, ki je toliko obeta za prihodnost. V resnici pa večina beguncev ne beži iz samih gospodarskih razlogov, ampak gre v svet v zavestnem iskanju svobode in boljše prihodnosti. Mislimo si še, da je ta mladina izšla iz izključno komunistične šole!

Težave pa nastajajo takrat, ko ta mladina ne najde v svobodnem svetu pravega izraza te svobode. Pri tem pridejo v poštev življenje v zbirnih taboriščih, zapostavljanja, ki jih morajo prenašati, zavest, da so svet zase, težave z jezikom in podobno: vse to večkrat ustvarja manjvrednostne komplekse in povzroča razne sitnosti. Končno pa ne smemo vseh teh težav pripisovati svobodnemu svetu. Upoštevati moramo dejstvo, da je del beguncev že skoraj popolnoma prežet z režimskim duhom, ki je opravil svoje.

Teh nekaj misli in pogledov, ki se stavljajo krščanski in demokratični zavesti svobodnega sveta, — pravi avtor — naj bodo ponovna priložnost, da si svobodni svet izpraša svojo vev v tem Svetovnem letu beguncev.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Nova maša v Torontu

Pretekli mesec je v Torontu stopil prvič pred oltar slovenski novomašnik č. g. Franc Skumavc. Nova maša je bila v slovenski župni cerkvi Marije Pomagaj v Torontu. Novomašniku je pridigal sam prevz. g. škof Gregor Rožman, ki je prihitel iz Združenih držav, kajti g. novomašnik je sin njegove škofije; rojen je namreč v Dovjem na Gorenjskem. Studiral je v škofijski gimnaziji v Št. Vidu pri Ljubljani, od koder ga je pregnala vojna vihra. Zatekel se je domov in kmalu nato dobil poklic v nemško vojsko. Bil je na ruski fronti, kjer je pri Moskvi prišel v rusko ujetništvo. Po končani vojni se je srečno vrnil domov, kjer je moral odslužiti redni vojaški rok. Sila razmer je tudi njega pregnala od doma; v zapečatenem tovornem vagonu je prekoručil mejo in se zatekel v Avstrijo, od tu pa v Kanado, kjer mu je č. g. Kolarič pomagal k sprejemu v bogoslovje. Novomašniškega slavlja so se udeležili vsi Slovenci v Torontu. Doma v Dovjem pa mu je v duhu sledila njegova osamelna mati in pela Bogu svoj Magnificat, kakor je sporočila sinu.

Slovenci v Melbournu

V Avstraliji sta dve največji mesti, kjer so tudi naši ljudje naseljeni v večjem številu: to sta Sidney in Melbourn. Slovenski izseljenci v Sidneju imajo v svoji sredi p. Ambrožiča in p. Bazilija, ki izdajata v lepem tisku mesečnik »Misli«. Tam izhaja tudi drug mesečnik »Zar«. Tega izdajajo laiki brez pomoči duhovnikov. Toda na jugovzhodnem koncu Avstralije je še eno milijonsko mesto Melbourn. Tudi tukaj je danes precej naših rojakov. Ker ne morejo tiskati svojega glasila, ga razmnožujejo na ciklostilu. Naslov mu je »Vestnik« in ga izdaja Zveza slovenskih klubov. Izhaja že 4. leto. Iz tega vestnika zvemo, da tudi v Melbournu mislijo na lasten Dom in da si zanj zbrali že 2.660 funtov (okrog 4.800.000 lir). Dalje da po vseh naselbinah zelo radi pojejo in igrajo ter da imajo večje število prosvetnih društev in klubov. Nekateri rojaki so se že osamosvojili in odprli lastne delavnice ali trgovine. V Melbournu so naslednje slovenske tvrdke:

V oktobru je bil na sodišču oproščen tega prekrška zaradi pomanjkanja dokazov. Ta krivični postopek je Lojzeta duševno in fizično strl. Iz zapora je prišel ves zrušen. Se hujše kot na njega pa je to nečloveško preganjanje delovalo na njegovo mater. Ta nadvse dobra žena ni mogla prenesti vseh udarcev — bilo jih je preveč — in je v decembru 1932 zatisnila za vedno svoje trudne in blage oči.

Kako je Bratuzeva družina bila priljubljena pri ljudeh, kako je ljudstvo sočustvovalo s preganjanju družino, je pokazal njen pogreb. Bil je ta naravnost veličasten. Ljudje so pravili, da po pogrebu nadškofa Sedeja ni bilo več videti take množice zbrane skupaj. Slovensko ljudstvo je s to množično udeležbo na pogrebu hotelo javno pokazati, da obsoja oblasti in njihov način ravnanja z Lojzatom. Kvestura si je to vzela k srcu in spet je bil Lojze tisti, ki je moral plačati. Poklicali so ga na policijo in mu očitali, da je izkoristil materin pogreb za politično demonstracijo.

Ubogi Lojze! Kaj je tiste dni ta nesrečen pretrpel, ve le Vsemogočni, ki je zanj že pripravil mučeniško krono.

Pravica do dela in do vzgoje

Človek ne »živi« v naravi, ampak je »ustvarjen«, da jo spremeni iz »naravne danosti« v »kulturo«. Prav zato ima vsak človek, ne glede na socialni položaj, pravico do vzgoje in izobrazbe. Izobrazba, ki si jo pridobi človek, pa je brez pomena, če se ne izrazi v človekovem delu. Zato ima vsakdo, ki se je poslužil pravice do izobrazbe in se je trudil, da izpopolni svoje znanje, tudi pravico do dela. Pravica do dela ni samo pravica pridobiti si z delom stvarnih dobrin za življenje, ampak je tudi pravica dati družbi sadove svoje izobrazbe in uveljaviti svojo osebnost. Brez dela se ne more nihče pokazati, kaj zna, in tudi ne more uporabiti svojih možnosti. Se za delom prehajajo človekove ostvarjalne možnosti v zgodovino. Delo rodi napredek, delo vzgaja človeštvo. Vsakdo ima pravico pokazati, kaj zna in kaj zmora. Da pa se more poslužiti te pravice, mu mora biti dana možnost dela. Pri delu se znanje spremeni v dejanje. S pomočjo dela lahko postane sposobnost človeka last vse družbe. Družba, ki ne

zajemči pravice do dela v tem pogledu, ni dovolj napredna, je zaostala družba.

Nihče ne sme izrabljati pravice do dela. Ta pravica ne sme biti ločena od pravice in dolžnosti do vzgoje in izobrazbe. Sele ko se človek posluži pravice do izobrazbe, ima pravico do dela. Če se tega ne bi upoštevalo, bi imeli pravico do dela tudi tisti, ki se niso pripravili na nobeno delo. Najprej je treba nuditi in preskrbeti delo tistim, ki imajo za delo, ki ga sprejmejo, odgovarjajoče sposobnosti in izobrazbo. Ostali, ki tega znanja in izobrazbe nimajo, pa se morajo prej poslužiti pravice do izobrazbe in šele potem bodo lahko uveljavljali pravico do dela.

Nastane pa problem, kaj storiti s tistimi, ki se niso dovolj pripravili za delo? Ali naj ostanejo trajno brez dela? Ti ljudje predstavljajo resnično socialno breme. Da ne ostanejo brez dela, jih je treba prevzgojiti: potrebni so zlasti moralne vzgoje. Sele potem jim je mogoče dati delo, za katerega so se usposobili.

Ljudje z majhno strokovno sposobnostjo in brez prave moralne vzgoje ne morejo zahtevati dela, za katerega niso sposobni. Lov za hitrim napredovanjem ali kariero v službi je nekaj socialni rop, kajti vsakdo ima pravico samo na tisti položaj, ki ga je sposoben dobro, vestno in častno opravljati. Le moralna vrednost in strokovna sposobnost dajeta človeku pravico do dela.

V tej zvezi pa moramo odločno odkloniti vse poskuse, da bi se nekateri sloji v družbi obdržali v nevednosti in nizki intelektualni ravni. Vsi člani družbe imajo pravico do dobre vzgoje in izobrazbe, in družba je dolžna, da vsem svojim članom tako vzgojo in izobrazbo nudi. To je gotovo bolj važno kot pa nuditi ljudem velike stvarne ugodnosti. Te stvarne ugodnosti, ako niso spremljane z dobro vzgojo, ljudi samo pokvarijo in povzročajo socialno neuravnoveženost in socialne nemire. S tem se tudi kršijo načela socialne pravičnosti. Socialna pravičnost se namreč ne sme istovetiti s stvarnim udobem. Vzoredno z zahtevo po socialni pravičnosti je treba postaviti zahtevo po dobri moralni vzgoji in strokovni izobrazbi vseh ljudi, ki bosta dvignili pri ljudeh zavest lastnega dostojanstva in dolžnosti sodelovanja v družbi. S tem nihče ne zanika potrebe po stvarnem napredku in po večjem blagostanju za vsakega posameznika. Pač pa hočemo s tem reči, da morata tudi stvarni napredek in blagostanje služiti višjim duhovnim vrednotam človeka.

(Povzeto iz »Družabne pravde« - števil. 113 - Bs. Aires - 1.5.59)

FILM

Film in njegov vpliv

Pravijo, da je kinematografija tretja industrija v svetu. Njen razvoj je v zadnjih letih dosegel višek. Zaradi tega ima danes film bolj kot v preteklosti močan vpliv tako na posameznika kot na družbo. Kakor je velikega pomena za vzgojni smoter (po šolah se zelo pogosto predvajajo poučni filmi), tako more kvarno vplivati na človeka, zlasti mladega, ki že po naravi rad posnema vse, kar vidi. Tako se zgodi, da mnogi filmi, ki imajo izključni namen, da bičajo napake v družbi (Grešniki v bleu jeans), dosežejo prav nasprotni učinek: mlad človek povzame iz njih le to, kar je moralno zgrešenega in ne skuša iti do dna, to je do problema, ki je

no. Seveda so ga tu pa tam poklicali na kvesturo na zaslizevanje, a večjih neprijetnosti ni bilo.

In tako so prišli božični prazniki leta 1936.

Božični prazniki so bili že večkrat prej in pozneje za naše gibanje na Goriškem usodepolni. Spominjam se na polnočnico, ki smo jo imeli neko leto v tistih časih v Alojzijeviski kapeli. Bili smo tam zbrani nekako skrivaj. Mnogi izmed naših so bili v konfinaciji ali v zaporu. Mašo je bral profesor Filip Terčelj, ki so ga komunisti po vojni umorili, morda zato, ker je toliko dobrega storil za našo narodno stvar na Goriškem. Po evangeliju je imel govor, v katerem se je spomnil tistih naših prijateljev, ki so božični večer preživljali v zaporu ali konfinaciji. Terčelj je bil velik govornik in kar nas je bilo v kapeli, smo bili vsi do solz ginjeni. Leta pozneje sem tudi jaz dvakrat preživljal Božič v zaporu in spomnil sem se, kako mi je pokojni dr. Kralj ob bližanju božičnih praznikov kakšenkrat rekel: »Kdo bo leto na vrsti?«

(Se nadaljuje)

glavna nit filma. Kar vidi v filmu, skuša tudi sam potem napraviti, ker se mu zdi junaško in antiklonformistično. Prav zaradi teh kvarnih vplivov, ki jih ima film, je potrebna v tem smislu neka vzgoja, to je poučiti je treba človeka, s kakim kriterijem naj gleda film, da mu ta ne bo mogel škoditi. Mnogi o tem stalno govorijo in na to opozarjajo, toda le malo kdo je kaj napravil v tem oziru. In vendar bi bilo to tako potrebno! Pomislimo malo, kako privlačnost izvaja film na gledalca!

Ustavimo se malo pri številkah, da vidimo, kaj pomeni danes film in koliko vlogo ima. V Italiji potrošijo letno 175 milijard lir za zabavo; od teh jih gre kar 110 milijard kinu, 30 radiu in televiziji, 16 raznim zabavam (plesu, razstavam, cirkusu, velesanju), 11 športnim prireditvam in 8 gledališču. Gledališče obišče dnevno 40 tisoč gledalcev in letno 13 milijonov, kino pa 2 milijona dnevno in 800 milijonov letno.

Film je najbolj poceni zabava in najbolj dostopna vsem slojem. Cim premožnejši je kdo in čim bolj izobražen, tem več bo obrnil svojo pozornost drugam: športu, gledališču, glasbi itd. Ker pa so ti ljudje v manjšini, je razumljivo, da ima vodilno mesto kinematografija.

Film je vedno šola. In kakšna šola! On lahko uči življenjsko teorijo in prakso, medtem ko morejo druge ustanove (družina, cerkev, šola) učiti le malo, in sicer bolj abstraktne kot pa praktične nauke. Ure, ki jih preživi človek v kinu in tiste, ki jih preživi v šoli, so v razmerju dva do pet. Zato lahko rečemo, da dobrih 80% tega, kar človek zna, izhaja prav iz kina.

Film izvaja na človeka močan vpliv, ki je toliko močnejši, čim bolj so prizori in dialogi v njem prepričljivi in privlačni. Film, že zelo sugestiven v času, ko v kinematografiji še ni bilo zvoka, je postal danes, ko so barve, velika platna in razne druge tehnične spopolnitve, še mnogo bolj sugestiven. V temi dvorane je gledalec predan na milost in nemilost dejanju, ki se odigrava na platnu. (Nadaljevanje)

Jezusov plašč

Od 19. julija do 20. septembra bo v Trierju v Nemčiji izpostavljena v javno čiščenje suknja, ki je po zelo starem izročilu tista, za katero so vojaki pod Kristusovim križem srečkali, čigava naj bo.

Radio Trst A

od 2. do 8. avgusta 1959

Nedelja: 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Vera in naš čas. — 15.40 Zbor Emil Adamič. — 17.00 Johann Strauss: Le beau Danube. — 18.00 Koncert slovenskih solistov. — 21.00 Pesniki in njih stvaritev - (30) SERGEJ JESENIN - sestavil Vinko Beličič. — 22.10 Koncert tria »Ars Nova«.

Ponedeljek: 18.00 Haendel: Concerto grosso v a molu; Bach: Brandenburški koncert št. 2. — 21.00 G. Puccini: SUOR ANGELICA, nato: Mala literarna oddaja. — 22.30 Mozart: Serenada v G Duru K. 525.

Torek: 18.00 Z začarani police - »Revez in bogatin«. — 18.10 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije, ki ga vodi Samo Hubad; Uroš Krek: Koncert za violino in orkester. — 19.00 Utrinki iz znanosti in tehnike. — 21.40 Poje Ivo Robič. — 22.00 Umetnost in življenje - »Festival jugoslovanskih filmov v Pulju«. — 22.15 Jugoslovanski skladatelj: Benjamin Ipavec. — 22.45 Ravel: Gaspard de la nuit.

Sreda: 18.00 Boccherini: Koncert v B Duru. — 18.40 Vokalni kvartet iz Ljubljane. — 19.00 Zdravstvena oddaja. — 21.00 MESEC DNI NA KMETIH, napisal Ivan Turgenjev, igrajo člani RO.

Cetrtek: 18.00 Koncert violista Fernanda Ferretija in harfistke B.M. Marchijeve. — 19.00 Radijska univerza - »Pomorske odprave v Arktiko v 20. stoletju«. — 21.00 Obletnica tedna - »Leto 1914: vojni zublji se širijo«. — 21.20 Simfonični koncert turinskega orkestra Italijanske Radiotelevizije, ki ga vodi S. Celibidache; Casella: Koncert v a molu za violino; Beethoven: Simfonia št. 6. Po prvem delu, približno ob 22. uri: Iz sodobne književnosti - »Pregled italijanske poezije in dramatike«.

Petek: 18.00 Prokofjev: Simfonia št. 6, op. 11. — 19.00 Megla in mesečina na Višarjah. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. — 22.15 Koncert sopranistke Zlate Gašperšičeve.

Sobota: 15.00 Debussy: Bergamaška suita. — 15.45 Ples i pesmi iz Makedonije. — 17.00 Nastop gojencev Glasbene Matic v Trstu. — 18.00 Oddaja za najmlajše - CIGANČEK. — 19.00 Ko študent na razjo gre - 5. oddaja. — 21.00 SONCNI RATON, napisal Stanko Majcen, igrajo člani RO.

LOJZE BRATUŽ

TEOFIL SIMČIČ: 4
Govor na spominskem večeru SKPD dne 16. februarja 1957.

V juniju so ga končno izpustili, a mu so dali dve leti policijskega opomina, tako je bil prej kot malenkost. Kdor je bil namreč kaznovan z amonicijo, je bil v stalni pripravnosti, da pride v zapor. Amoniciraneč je imel iz občine, ni smel občeavati s sumljivimi osebami (in kdo je sumljiva oseba, ki je bilo odvisno od kvestre same), ni smel v javne lokale, ob sončnem zatonu moral biti doma itd. Večkrat so tako očitno prišli Lojzeta buditi sredi noči in ga odpravljali celo po večkrat v eni sami noči, češ da morajo ugotoviti, če je do tega prišlo, kaj je njegovo življenje bilo nadvse mučno. Pretekel je mesec dni, ko ga agenti srečajo nekega dne na ulici in ga odvedli v zapor pod obožbo, da je bil nevarna sumljivimi osebami. V zaporu je preživel tri dolge mesece in šele

Vodstvo Slovenske demokratske zveze v Gorici sporoča, da sta bila dne 22. julija 1959 sprejeta pri g. ministru za prosveto g. dr. Avgusta Sfiligoj in dr. Anton Kacin, ki sta g. ministru podrobno razložila želje in potrebe slovenskega prebivalstva v zvezi z zakonsko ureditvijo slovenskih šol v Italiji. G. minister Medici je zastopnikoma Slov. dem. zveze dal trdno zagotovilo, da ne bo vladni osnutek zakona za slovenske šole vseboval nobene določbe, ki bi kakor koli lahko škodovala slovenskemu prebivalstvu in slovenskim šolam ter obljubil, da bo zadeva pravilno urejena.

Gorica, 23. julija 1959.

VOĐSTVO SDZ V GORICI

Seja pokrajinskega sveta

Zadnja seja pokrajinskega goriškega sveta je zajel stavkovni duh. Zapisnikarji in funkcionarji so v znak stavke zasedli prostore namenjene za občinstvo in tako so se morali pokrajinski svetovalci poslužiti mikroфона in priložnostnih zapisnikarjev. Do stavke je prišlo, ker je pokrajinski odbor odbil predloge opozicije, naj se uvede nedeljni delovni urnik. Komunistični svetovalec Bergomas je podprl zahteve opozicije in predlagal v znak solidarnosti prekinitev seje. Resolucija je prišla na glasovanje in kljub temu, da je doživela poraz, komaj tri glasove, enega vzdržanega in trinajst nasprotnih, so svetovalci KPI in PSI zapustili sejno dvorano in sejo so nadaljevali samo med demokristjanskimi svetovalci.

Odpravili so karnet za motorna vozila

Imetniki prepustnic lahko prekoračijo mejo med Italijo in Jugoslavijo brez karneta za motorno vozilo. Ob prehodu meje dobi lastnik vozila posebno knjižico, ki velja 3 mesece in dopušča 12 prehodov meje, to je isto število kot jih dovoljuje prepustnica. Knjižica je brezplačna. Ta novost je razveselila vse jugoslovanske in italijanske državljane v obsejnim pasu, ki bodo sedaj lahko prihranili najmanj 10.000 lir na leto.

Lep uspeh romanja v Einsiedeln

(Nadaljevanje z 2. strani)

le da so mnogi zamudili, ker niso verjeli, da bomo tako točni. »Dobrodošli«, »ste vsi zdravi«, »ste izmučeni«, »kaj ste nam prinesli«, »kako je bilo« to so bila vprašanja, na katera so morali romarji še dolgo v noč odgovarjati svojcem, čeprav so od utrujenosti kimali in jih je mučil spanec...

Ob koncu naj zapišem le tole: hvala, hvala za vse. Hvala romarskemu vodstvu, ki je tako lepo vse pripravilo, hvala CIT, ki je pomagal vodstvu, hvala državnim železnicam za vso postrežljivost in naklonjenost, organizaciji tukaj in v švici. Hvala romarskemu zdravniku, katerega prijazna beseda in nasmej je pomenila že zdravje. Imen ne bom našteval, ker je vsak vidno in nevidno doprinesel svoje k lepemu uspehu. Ta naša romanja so postala v verskem in narodnem oziru velikega pomena. Duhovni sadovi so nevidni, a jih je gotovo ne melo. V narodnem pogledu pa spoznavamo svet in svet spoznavata nas. Saj kar ne morejo verjeti po svetu, da živi tu narodna manjšina, ki se v tako velikem številu in tako disciplinirano podaja v svet. V svetu nas občudujejo, ko nas vidijo; slišijo našo molitev, našo pesem in jezik.

Kam pa drugo leto? Malo zgodaj je postavljati to vprašanje, a je potrebno. Romarsko vodstvo naj se je sedaj pozanima, kako bi bilo s predlogom, da se tudi naši romarji udeležijo svetovnega evharističnega kongresa v bavarskem Münchenu.

Izlet goriškega pevskega zbora SKPD v Dolomite

Ker je poletni čas manj primeren za pevske vaje, pa zato tembolj za izlete, so se tudi pevci Slov. katol. prosv. društva iz Gorice odločili za to slednje in se v nedeljo 26. t. m. skupno s še drugimi člani SKPD odpravili na daljši izlet v krajevno Dolomito. Spremljala jih je že od vsega začetka vrhana mera dobre volje in veselega razpoloženja, česar ni

Cerkveni pevski zbor iz Doberdoba uprizeri v nedeljo 2. avgusta ob 20.30 na Jelenovem dvorišču priljubljeno ljudsko *Krekovo trodejanko*

»TRI SESTRE« SE ŽENIJO

Na sporedu so še narodne pesmi in rajanje.

V SLUCAJU SLABEGA VREMENA SE PRIREDITEV PRENESE NA PONEDELJEK

zmanjkalo ves dan kljub dopoldanskemu nevšečnemu dežju in sivim oblakom, ki so zakrivali mogočne dolomitske masive. Pri sv. maši v Sappadi, ki jo je daroval č. pater Fidelis, so prepevali pevci naše lepe Marijine pesmi. Auronzo, Misurina, nato Cortina, cilj nedeljskega izleta. Cortina d'Ampezzo, ta svetovoznani letoviški kraj, slovit še posebno zaradi zimskega športa (tu so bile zimske olimpijske igre leta 1956), ne potrebuje še posebnega opisovanja. Vsekakor lahko povemo, da se ga re izplača obiskati. Kot posebno zanimivost so si goriški izletniki ogledali nov olimpijski »stadion ledu« in marsikoga je zanimalo, da bi se tudi sam podrsal po ledeni ploskvi.

Ob sončnem zatonu so se Goričani ustavili nekaj časa še pri vabljenem jezeru S. Croce ter se v večernem hladu poslovili od Dolomitov.

Brez dvoma je bil izlet posrečen in vsi udeleženci zadovoljni. Prav gotovo se ga bodo vsi še dolgo radi spominjali.

Obvestilo Trgovske zbornice

Trgovska zbornica v Gorici javlja, da je ministrski svet izdal odlok o obveznem zavarovanju proti boleznim za trgovce, mešetarje in podobne poklice. — Trgovska zbornica izraža svoje zadovoljstvo nad tozadavnim sklepom.

Pilot fatimske Marije pripoveduje

Goriškimi italijanskimi časnikarjem je pilot helikopterja fatimske Marije zaupal nekaj vtisov iz teh svojih svojevrstnih potovanj.

»Moja potovanja niso vsakdanja, vedno novi občutki me navdajajo, vedno nova presenečenja. Od kar sem začel ta svoja potovanja, so moji občutki isti kakor občutki tisočev in stotisočev, ko zagledajo v zraku Marijin helikopter. Nikdar v življenju nisem kaj takega doživel, in nikdar ne bodo ti občutki prešli v vsakdanjost. Ne morem popisati ganotja, ki me prevzame, ko pristanem med tisoči in tisoči pozdravljajočih oseb.

sočak v knjigo ter je kasneje, ko je bila hujša stiska, iskal knjigo in tisočak.

Pri takem brskanju sem naletel na nekaj starejših knjig: nekaj starejših letopisov Matice slovenske in koledar družbe sv. Mohorja. Najbolj me je zanimala »Celska kronika«, spisal Ignac Orožen, vikar v Celi. Natisnil Julius Jeretin v Celi 1854 - 3. zvezek.

Kronika prične z letom 1768, konča z letom 1854. Pričel sem pregledovati in brati. Zdelo se mi je, da bi bilo škoda, če bi ležale vse te zanimivosti pozabljene med drugimi knjigami. Morda bi pa le kaj komu koristilo. Zanimalo bo morda dijaka. Vse služi k zgraditvi. Saj profesor včasih stavlja tako čudna vprašanja. Slišal sem o profesorju prirodopisa, ki je staval kandidatu vprašanje: »Kakšno je kamenje v Soči?« Dijak prične naštevati: granit, apnenec itd., toda profesor vedno odkimava. Ko je dijak popolnoma iztisnil svoje možgane in ni bilo v njih nikakega znanja več, je profesor zmagoslavno odprl usta in rekel eno samo besedo: »mokro«.

Poznam profesorja iz novejših časov, ki je hotel vedeti, ali so dijaki vsestransko zgrajeni in je staval tako vprašanje: »...kaj je bilo s pipo hlapca Jerneja,« ali »kako

Na teh mojih potovanjih preko Italije je nekaj čudežnega. Več kot 95 od sto teh poletov sem izvršil v tako slabem vremenu, da bi se v drugačnem slučaju nikdar ne upal na pot. Posebno moja potovanja po Piemontu sem izvršil po lete v popolnoma nemogočih vremenskih prilikah. Odlet iz Spezie proti Genovi je bil pravi čudež. Zajel me je orkan in predlagal sem, naj bi se vrnil. Toda zgodilo se je nekaj neverjetnega. Pater Mason in motorist, ki sta bila z menoj na helikopterju sta obrnila proti meni fatimsko Marijo in jaz sem moral, kakor gnan od nadnaravne moči, nadaljevati polet skozi vihar. Kakor da bi nekdo pred menoj odpiral svetel in varen hodnik, tako se mi je zdelo. Večkrat se je na mojih potovanjih s fatimsko Marijo zgodilo, da so se pred menoj kakor po čudežu razmaknili viharini oblaki. Nekeč sem zašel v ledene plasti in helikopterjeve peroti so se že začele ustavljati, ker se jih je oprjel led. Pogledal sem z zapanjem v Mater božjo in motorji so spet začeli normalno brniti. Sedaj se ne bojim ničesar več. Vem, da je fatimska

GRŠKA FOLKLORNA SKUPINA V SKEDNJU

Po skupnem nastopu cerkvenih pevskih zborov bo doživel Skedenj nov izreden dogodek z nastopom mladine iz Aten. Predstavila nam bo grške narodne plesne in pesmi v svojih značilnih pisanih nošah. Skupina je bila že na številnih turnejah po raznih krajih Evrope: dvakrat v Rimu, v Freiburgu, v Lurdu ter Bruslju ob priliki mednarodne razstave.

NASTOP BO V TOREK 4. AVGUSTA OB 20.30 V SKEDENJSKI KINODVORANI. Prostor bo prepračen. V odmoru se bodo prodajale razne pijače. Na sporedu so:

Plesi: Kalamatianos - Sirtos - Karagouna - Pendozali - Tsakonikos - Therismos - Lefkaditikos - Susta - Chaniotikos - Ayoyorgis - Trata Kritis - Ballos.

Pesmi: Patrida mia glikia - Xantula - Lemonaki - Tsopanako - ter grška narodna himna.

Na željo grških gostov bo krajevni zbor zapel vrsto narodnih in umetnih pesmi. Tako bo grška mladina ponesla s seboj spomin na slovensko pesem, ki jo bo prvič slišala.

Naslednji dan, in sicer ob 9. uri zjutraj bo v skedenjski cerkvi sveta maša v bizantinskem obredu. — Med sveto daritvijo se bo združilo petje prisotnih vernikov v grškem, slovenskem in italijanskem jeziku.

Ponovna rekvizicija zemljišč na Hudem letu

Lonjerski in padriški kmetje so zelo ogorčeni nad ravnanjem vojaškega tehničnega urada napram njihovi zemlji na Hudem letu. Pravda za to zemljo se vleče že dolgo. Najprej so to zemljo rekvirirali Amerikanci, ki so si tu zgradili igrišče za golf, leta 1954 pa so ta zemljišča rekvirirale vojaške oblasti. Kmetje so protestirali in dosegli, da so dne 30. junija letos vojaške oblasti zemljišče derekvirirali in ga spet izročili kmetom v posest. Toda že čez nekaj dni so kmetje dobili pismo od vojaškega tehničnega urada iz Padove v katerem jim sporočajo, da je bil dekret o derekvizaciji preklican in da je rekvizicija podaljšana do konca leta 1959. Ta nerazumljiv ukrep je povzročil veliko nejevolje med padriškimi in lonjerskimi kmeti.

OBVESTILA

DUHOVNE VAJE V TRSTU se bodo vršile v 2 tečajih:

I. od 3. sept. zvečer (četrtak) do 6. sept. (ned.) — za dijakinje in mlajše izobraženke;

II. od 6. sept. zvečer do 10. sept. (četrt.) zjutraj — za dekleta sploh.

RAVNATELJSTVO Državne trgovske akademije s slovenskim učnim jezikom v Trstu sporoča, da se bodo vpisovanja za šolsko leto 1959-60 vršila po naslednjem razporedu:

od 1. do 30. avgusta vsak ponedeljek, sredo in petek od 10. do 12. ure;

od 1. do 25. septembra vsak dan od 9. do 12. ure.

Potrebna obvestila se dajo v tajništvo zavoda, piazzale V. Gioberti 4.

TAJNIŠTVO Državne nižje strokovne trgovske šole v Trstu (pri Sv. Ivanu)

Rimu, ki pričakuje odgovor od 1374 občin v državi. Ker pa morajo te podatke vsake tri mesece še izpopolniti, zato bodo ponovno obiskali 81 družin, ki so bile v naši občini izbrane na podlagi žrebanja, da ugotovijo morebitne spremembe. Zanimali se bodo tudi za zdravstvene in higijenske prilike družin. Ker je zajamčena popolna tajnost, opozarjamo prizadete družine, naj odgovarjajo točno na vsa vprašanja.

sprejema vpise v vse tri razrede vsak ponedeljek, sredo in petek od 10. do 12. ure.

Za vpis v razred so potrebne še naslednje listine:

1. Rojstni list
2. Izpričevalo o preceplenju
3. Izpričevalo o zdravih očeh
4. Zadnje šolsko izpričevalo.

ROMANJE: 10. avgusta je zadnji vpisovanje za romanje v Loreto, ki bo od 25. do 29. avgusta. — Cene: bolnišnica L. 8.000, za ostale L. 11.300.

Dve romanji v LURD se bosta vršili prvo od 28. sept. do 5. oktobra, drugo od 14. do 21. oktobra. Pojasnila dobijo v stolnem župnem uradu.

MASA ZADUSNICA za padle vseh vojakov bo v ponedeljek 3. avgusta ob 8^h v stolni

Popustljiva vzgoja kriva za zločine mladostnikov

Ameriški sodnik John Warren Hill, ki je 25 let predsedoval posebnemu sodišču za mladostnike, je izjavil, da je največja krivica hudodelstvo mladine v tesni povezavi z zmanjšanjem strogosti. Po sebi je poudaril, da je krivda temu prastvu pri starših, ki mislijo, da pomilostijo otroka nekaj nevzgojenega, kaj proti razvoju značaja in svobodi. Sodnik je dejal, da je bolje kaznovati, kadarkoli je čas, v mladosti, ker sicer je država prisiljena kaznovati še huje in često brez uspeha za poplajšanje v poznejši dobi. Nasprotno pa je malo primerov, da mlada država pri mladostnikih poseči s kaznovanjem tam, kjer so starši v otroški dobi izvršili svojo vzgojno dolžnost.

DAROVI:

Za Marijin dom v Rojanu: Od nabiranja v romarskem vlaku za kritje raznih stroškov je ostalo za Marijin dom v Rojanu 35.000 lir. N. N. iz Rojana 5.000; N. N. Kontovela 5.000; N. N. iz Trsta 2.000. Vsem dobrotnikom naj Bog obilo vrne!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več tiskanih davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Mokri
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Kronika za vroče dni

(Zbira in zapisuje Zas)

V nadležnem vročem času človek večkrat ne ve, kaj bi počel. Prav vse mu je odveč; niti govoriti se mu ne ljubi.

A prav v teh dneh imajo nekateri največje skrbi in težave. Mislim na dijake, ki so se potili in se še potijo prav do onega dne, ko bo na razglasni deski visel uspeh tega potovanja. Marsikdo se bo takrat pošteno ohladil.

So potem gospodinjice, ki skrivajo zimske obleke pred molji. Zato čistijo in premetavajo po hiši. Poznam zopet take, ki se rešijo skrbi pred molji na ta način, da nesejo sukno in obleke v zastavljalnico, na goriški Mont. Pa ne misli sedaj, da napravijo to, da bi prišli do denarja in tako lažje pričakali srečni 27. dan v mesecu. Prav nič vsega tega! To je samo prevelika skrb do oblek in strah pred molji.

Tudi jaz sem pomislil na molje in tak mrčes. Pa ne da bi mi prišli do zimske sukne, ampak če so zlezli med knjige. Pričel sem brskati in stikati po knjigah kot oni profesor, ki je skrbno shranil ti-

se je imenovala krava v tem in tem romanu, ali je bila Liska, Cada ali Dimka.« Pa naj bo tako ali tako. Nekaj takih bom poiskal in napisal.

Menimo, da smo v današnji dobi napredni in skrbimo za vse. Na primer, da je človek šele v tej dobi pričel skrbeti za pogodovanje. Celska kronika piše pod letom 1770:

Zidarski mojster Leopold Tusinger, rokovičar Stefan Kovačič ino drugi mestlani so to leto po griču sv. Jožefa 1200 hrastov nasadili.

Mislimo, da izdajajo samo v današnji dobi oblasti higijenske in druge ukrepe, ter da se šele danes pazi, kakšno blago prodajajo trgovci.

Tudi takrat so skrbeli, da je pek prodajal v redu kruh, in mesar dobro meso. Zapisano je:

1771 je ukazal celski okrožni urad, tukaj pri lublanskih ino savinskih mestnih vratih sramotne stebre za mesarje postaviti.

Imeli so tudi neki ta čas na velikem tergu majhno železno hišico, v kateri so zaperali peke, ki so pre majhne hlebe pekli. (Se nadaljuje)

Začeli smo s splošno razprodajo poletnega blaga

Jopiče - obleke - hlače - dežne plašče za moške, ženske in otroke

z največjim popustom

IZREDNA PRILIKA ZA NAKUP PRI

PITASSI

GORICA - Corso Verdi, 38 - GORICA

Oglejte si naše izložbe in cene!